

B

Baile na mBocht go dtí an Chathair

An Bealach Tosaíochta don Chonair Iompair Inbhuanaithe

An 3ú Babhta de Chomhairliúchán Poiblí Samhain 2023

Rialtas
na hÉireann
Government
of Ireland

Tionscadal Éireann
Project Ireland
2040

**BUS
CONNECTS
CORCAIGH**
IOMPAR INBHUANAITHE DO CHATHAIR NÍOS FEARR.

Clár an Ábhair

1. Réamhrá	4
1.1 Cad is BusConnects ann?	4
1.2 Cad é an cuspóir atá leis an gcomhairliúchán poiblí seo?	4
1.3 Meabhrú ar a bhfuil i gceist le tionscadal na gConairí Iompair Inbhuanaithe	6
1.4 Cuspóirí na gConairí Iompair Inbhuanaithe	7
1.5 Cad a tharla go dtí seo?	8
1.6 Cad atá sa bhróisiúr seo?	8
1.7 An téarmaíocht a thuiscint	9
1.8 11 Conairí Iompair Inbhuanaithe	12
2. Cad atá ag tarlú le roinnt míonna anuas?	14
2.1 Dearadh Teicniúil	14
2.2 Iarratas ar Thoilíú Reachtúil	14
2.3 Suirbhéanna Tráchtá	14
2.4 Ríocht Uirbeach	15
2.5 Amlíne	16
3. Conas is féidir páirt a ghlacadh sa chomhairliúchán poiblí	18
3.1 Ceisteanna ginearálta	18
3.2 Conas is féidir ionchur a thabhairt	18
3.3 Cad a tharlóidh anois?	19
4. Cur Síos ar an mBealach Tosaíochta	20
4.1 Forléargas	20
4.2 Tinker's Cross go Crois an Díolúnaigh	21
4.3 Crois an Díolúnaigh go Crois Lúcáis	23
4.4 Crois Lúcáis go dtí an Chathair	24
4.5 Foilsíodh Príomhathruithe ón mBealach Roghnaithe i mí an Mhárta 2023	25
4.6 Príomhfhíricí	25
5. Aguisíní	26
5.1 Léarscáileanna Innéacs	26
5.2 Léarscáileanna Bealaigh	26

1. Réamhrá

1.1 Cad is BusConnects ann?

Is é is BusConnects ann ná an clár atá á reáchtáil ag an Údarás Náisiúnta Iompair (ÚNI) chun feabhas mór a chur ar sheirbhísí bus i gcathair Chorcaí agus i gcathracha eile. Is cuid thábhachtach é de bheartais an Rialtais a bhaineann le feabhas a chur ar iompar poiblí agus le dul i ngleic le fadhb an athraithe aeráide. Tá sé san áireamh sna beartais náisiúnta agus réigiúnacha seo a leanas:

- An Plean Forbartha Náisiúnta 2021 - 2030;
- Straitéis Iompair Mhórcheantar Chorcaí; agus
- Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide 2023.

Tá Cathair Chorcaí ag fás agus teastaíonn líonra bus uaihi ar féidir leis freastal ar chathair atá i mbéal forbartha. Is é an aidhm atá ag BusConnects Chorcaí ná córas feabhsaithe bus a sholáthar a théann chun tairbhe don chathair, dá muintir agus don timpeallacht. Tá BusConnects

Chorcaí deartha chun seirbhís bus a bheidh níos fearr, níos iontaofa agus níos éifeachtúla a chur ar fáil do chách, chomh maith le háiseanna sábháilte do rothaithe agus saoráidí feabhsaithe do choisithe a chur ar fáil feadh príomhbhealaí.

1.2 Cad é an cuspóir atá leis an gcomhairliúchán poiblí seo?

Is é seo an tríú babhta de chomhairliúchán poiblí neamhreachtúil maidir leis an aon cheann déag de Chonairí Iompair Inbhuanaithe ó reáchtáladh an chéad cheann i mí an Mheithimh 2022. Tá forbairt na gConairí Iompair Inbhuanaithe seo ina cuid lárnach de chlár foriomlán BusConnects Chorcaí agus beidh siad ina gcabhair maidir le féachaint chuige go seasfaidh córas bus Chorcaí an aimsir agus maidir le rotháocht sa chathair agus sa réigiún a dhéanamh sábháilte agus an limistéar sin ag fás.

Cuireann an comhairliúchán seo deiseanna breise ar fáil don phobal chun athbhreithniú a dhéanamh ar an tsraith leasaithe de dhearaí agus chun aiseolas a thabhairt fúthu.

Tá 9 ngné i gclár foriomlán BusConnects Chorcaí

1 Develop a network of new sustainable transport corridors

91km de lánáí nua/tosaíochta do bhusanna chun

turais a dhéanamh níos tapúla agus níos iontaoifa

98km de shaoráidí rothaíochta

(treo amháin) lena soláthrófar 49km den líonra rothaíochta

2

An Líonra Bus a athdhearadh

3

Córas ticéadaithe úrscothach

4

Córas íocaíochta gan airgead tirim

5

Struchtúr níos simplí do tháillí

6

Láithreacha nua Páirceála agus Taistil ag príomhshuíomhanna

7

Aistriú chuig flít busanna nua astaíochtaí nialasacha

8

Libhré bus nua

9

Stadanna agus scáthláiín bus nua le comharthaíocht agus faisnéis atá níos fearr

1.3 Meabhrú ar a bhfuil i gceist le tionscadal na gConairí Iompair Inbhuanaithe

Is éard atá i gceist leis na moltaí ná infheistíocht a dhéanamh in aon cheann déag de Chonairí Iompair Inbhuanaithe a mbeidh tosaíocht leanúnach bus acu – go ginearálta, lána bus leanúnach sa dá threo, ach b'fhéidir go n-úsáidfí socruithe eile in áiteanna cúnga. Cuirfidh sé seo deireadh leis an moill atá ar an gcóras bus agus ar a chuid paisinéirí faoi láthair. Nuair a bheidh lánaí ann do bhusanna amháin, nó bearta eile coibhéiseacha, beidh níos mó cinnteachta ag na mílte paisinéirí a thaistealaíonn ar bhusanna maidir leis na hamanna a dtagann agus a imíonn busanna, rud a chinnteoidh go mbeidh seirbhís níos fearr agus níos éifeachtaí ann.

Chomh maith leis sin, tá sé beartaithe againn raonta rothar scartha a chur ar fáil sa dá threo feadh na gconairí seo, agus beidh siad scartha ón trácht ginearálta chomh fada agus is féidir. D'fhéadfadh sé a bheith deacair é seo a bhaint amach in áiteanna áirithe, ach sna háiteanna sin tá sé beartaithe againn raonta rothar ar leataobh ón trácht a chur ar fáil, is é sin go gcuirfear an

raon rothar ar mhalairt slí ón gConair Iompair Inbhuanaithe go bóthar níos ciúine nó go raon rothar saintógtha, sula mbuaileann sé leis an gconair arís.

Tá sé tábhachtach gan dearmad a dhéanamh gurb iad na príomhchonairí bus sa chathair atá sna cinn a aithnítear mar Chonairí Iompair

Inbhuanaithe. Chomh maith leis na conairí seo, tá líonra athdheartha níos leithne de sheirbhísí bus beartaithe do Chorcaigh agus beidh méadú ar mhinicíocht na mbusanna chomh maith le seirbhísí nua bus mar thoradh air seo. Cuirfear an líonra bus nua i bhfeidhm le linn na bliana 2024/2025 agus is féidir teacht ar na sonraí iomlána faoi seo ar busconnects.ie

1.4 Cuspóirí na gConairí Iompair Inbhuanaithe

An córas iompair phoiblí a fheabhsú

ó thaobh cumais agus acmhainneachta de trí iontaofacht agus poncúlacht na mbusanna a fheabhsú trí lánaí bus agus bearta eile a sholáthar chun tús áite a thabhairt do ghluaiseacht na mbusanna thar ghluaiseacht an ghnáth-thráchta;

An acmhainn le haghaidh rothaíochta a mhéadú

trí bhonneagar sábháilte a sholáthar don rothaíocht, scartha ó thrácht ginearálta áit ar bith a bhfuil sé indéanta;

Tacú le soláthar seirbhíse iompair phoiblí éifeachtúil, ísealcharbóin agus athléimneach

ó thaobh aeráide de, a chuidíonn le spriocanna laghdaithe astaíochtaí na hÉireann a bhaint amach;

Fás dlúth, deiseanna athnuachana agus talamhúsáid níos éifeachtaí i gCorcaigh a éascú,

do ghlúin an lae inniu agus do na glúnta atá le teacht, trí líonraí iompair inbhuanaithe atá sábháilte agus éifeachtúil a chur ar fáil;

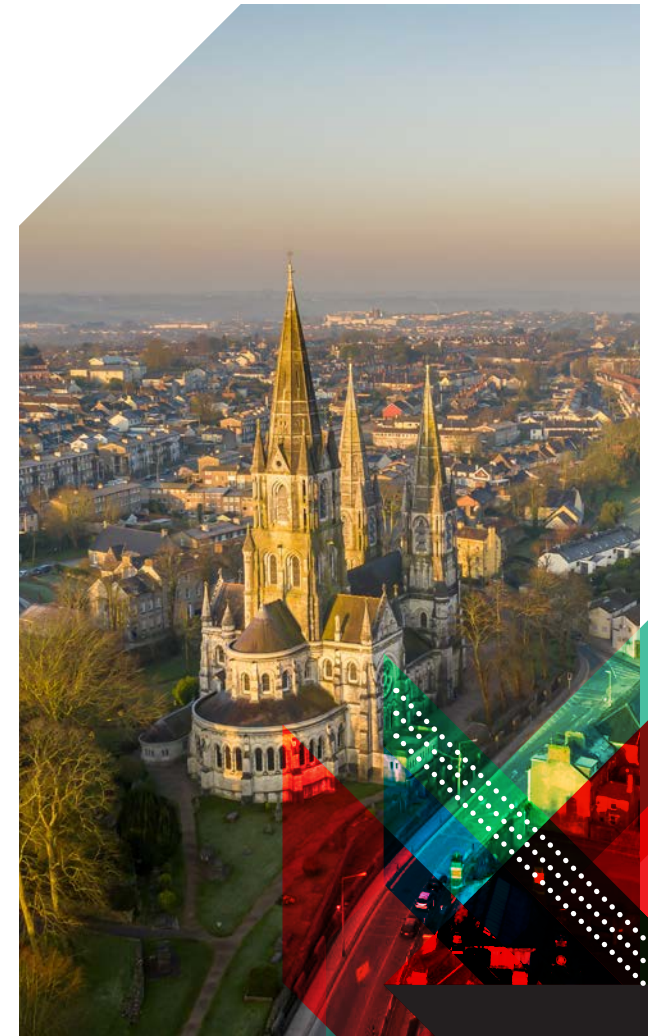
Rochtain ar phoist, ar oideachas agus ar dheiseanna sóisialta agus eacnamaíocha

eile a fheabhsú trí nascacht agus comhtháthú inbhuanaithe feabhsaithe le seirbhísí iompair phoiblí eile a sholáthar; agus

A chinntiú go mbreithneofar go cúramach ar an ríocht phoiblí i ndearadh agus i bhforbairt an

bhonneagair iompair agus féachaint le príomhphointí fócais uirbeacha a fheabhsú nuair is cuí agus nuair is féidir

1.5 Cad a tharla go dtí seo?

Reáchtáil an tÚdarás Náisiúnta Iompair (ÚNI) an chéad bhabhta de chomhairliúchán poiblí idir mí an Mheithimh 2022 agus mí Dheireadh Fómhair 2022. Bhain na comhairliúcháin seo le moltaí faoi Bhealach Tosaíochta atá ag Teacht Chun Cinn (BTTCC) an dá cheann déag de Chonairí Iompair Inbhuanaithe i gCorcaigh. Fuaireamar thart ar 3,000 aighneacht san iomlán le linn an chéad bhabhta comhairliúcháin seo. Rinneadh na haighneachtaí seo a athbhreithniú agus a mheas mar chuid den phróiseas deartha le haghaidh Rogha Bealaigh Tosaíochta (RBT) gach conaire. Cuireadh tús leis an dara babhta de chomhairliúchán poiblí maidir le RBT an aon cheann déag de Chonairí Iompair Inbhuanaithe i mí an Mhárta 2023 agus lean sé sin ar aghaidh go dtí an 25 Bealtaine 2023. Fuarthas thart ar 4,300 aighneacht mar chuid den dara babhta de chomhairliúchán poiblí.

Rinneadh na haighneachtaí agus an t-aiseolas a athbhreithniú agus anois tá an tríú babhta de chomhairliúchán poiblí neamhreachtuil ar siúl le linn R4 den bhliain 2023. Cuirfidh sé seo deiseanna breise ar fáil don phobal chun athbhreithniú a dhéanamh ar an tsraith leasaithe de dhearaí agus chun aiseolas a thabhairt fúthu.

1.6 Cad atá sa bhróisiúr seo?

Tá an doiciméad seo ar cheann d'aon bhróisiúr déag, agus tá ceann ar leith ann do gach ceann de na Conairí Iompair Inbhuanaithe. Tá cur síos scríofa ar an mBealach Tosaíochta ó thús go deireadh chomh maith le léarscáileanna tacaíochta ar fáil sa doiciméad. Áirítear leis gach leasú a rinneadh, má rinneadh leasú ar bith, ó réachtáladh an dara babhta de chomhairliúchán

poiblí. Tá amlíne ar fáil ann freisin maidir le dul chun cinn an chláir chomh maith le sonraí faoin gcaoi le páirt a ghlacadh sa chomhairliúchán poiblí. Is féidir breathnú ar na bróisiúir ón gcéad bhabhta agus ón dara babhta de chomhairliúchán ar ár suíomh gréasáin www.busconnects.ie agus is féidir iad a íoslódáil ón suíomh sin chomh maith. Tugtar sainmhínte sa chéad chuid eile den doiciméad ar an téarmaíocht a úsáidtear ann.

1.7 An téarmaíocht a thuiscint

1. Conair Iompair Inbhuanaithe (STC):

Tá sé beartaithe aon cheann déag de Chonairí Iompair Inbhuanaithe a fhorbairt mar chuid de Chlár foriomlán BusConnects Chorcaí. Is bóthar atá ann cheana féin é Conair Iompair Inbhuanaithe agus ar a dtugtar tosaíocht do bhusanna ionas gur féidir leo feidhmiú ar bhealach atá éifeachtúil, iontaofa agus poncúil. Ciallaíonn sé seo de ghnáth go bhfuil lánaí speisialta lánfhada ann le haghaidh busanna amháin ar an dá thaobh den bhóthar ó thús go deireadh gach conaire nó go bhfuil bearta eile i bhfeidhm chun a chinntiú nach gcuirtear moill ar bhusanna nuair a bhíonn gnáthbhrú tráchta ann. In áiteanna caolaithe, féadtar socruithe eile a úsáid. Beidh na lánaí bus taobh le lánaí/raonta rothar má tá sé sin indéanta agus beidh siad taobh le lánaí gnáth-thráchta chomh maith.

2. Raonta Rothar Scartha:

Is cuid ar leith den bhóthar é raon rothar scartha agus níl cead é a úsáid ach le haghaidh

rothaíochta. Bíonn an spás seo scoite go ginearálta ó thrácht feithiclí eile le colbha fisiciúil. Má tá sé indéanta raonta rothar scartha a fhorbairt in áiteanna beidh rogha eile ag rothaithe - bóithre ciúine a úsáid nó bóithre íseal-luais a roinnt leis an ngnáth-thrácht.

3. Bealach Tosaíochta atá ag Teach Chun Cinn (BTCC):

D'fhoilsigh an ÚNI pleananna tosaigh le haghaidh gach ceann de na Conairí Iompair Inbhuanaithe i bpróiseas comhairliúcháin phoiblí neamhrechtúil i mí an Mheithimh 2022. Tugadh Bealaí Tosaíochta atá ag Teach Chun Cinn (BTCC) ar na roghanna sin chun an pobal a chur ar an eolas faoi leagan amach dóchúil na mbóithre nuair a bheidh an bonneagar riachtanach do na Conairí Iompair Inbhuanaithe tógtha. Luadh sna pleananna seo tionchair fhéideartha ar ghairdíní tosaigh, agus athruithe dóchúla ar an gcaoi a n-oibreoidh an trácht chun tosaíocht do bhusanna a éascú.

4. Rogha Bealaigh Tosaíochta (RBT):

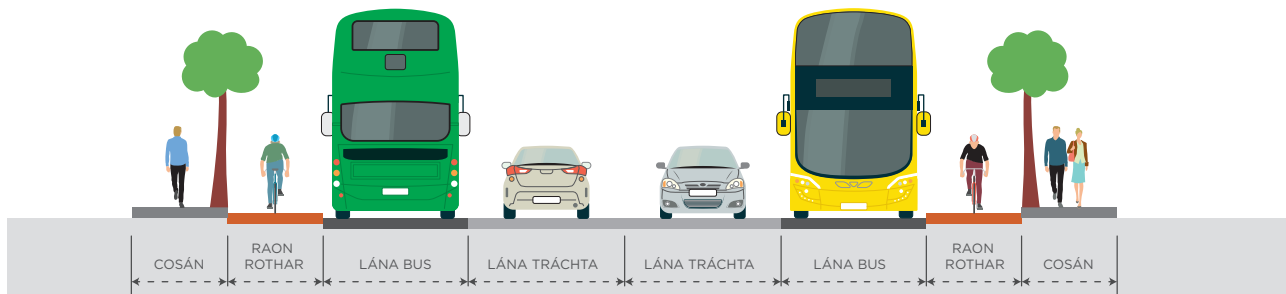
Rinneadh na moltaí faoi Chonairí Iompair Inbhuanaithe a athbhreithniú agus a leasú tar éis na haighneachtaí ón bpobal maidir leis na BTCCanna a mheas. Cuireadh i láthair mar an Rogha Bealaigh Tosaíochta (RBT) iad i mí an Mhárta 2023 agus reáchtáladh babhta eile de chomhairliúchán poiblí neamhrechtúil maidir leo.

Rinneadh mionchoigeartú agus forbairt dearaidh bhreise ar na moltaí, agus anois tá siad á gcur i láthair mar na leaganacha is deireanaí de na RBTanna agus reáchtálfar an babhta breise seo de chomhairliúchán poiblí maidir leo.

Ní moltaí deiridh iad agus déanfar iad a mheas tuilleadh tar éis aiseolas a fháil ón tríú babhta seo de chomhairliúchán poiblí, agus ina dhiaidh sin caithfear iad a scrúdú freisin i gcomhthéacs measúnacht tionchair timpeallachta agus forbairt dearaidh.

5. Geata Bus

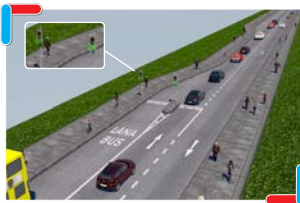
Is é is Geata Bus ann ná lána bus neamhspleách a ngabhann comharthaí leis agus atá ann ar feadh fad gearr. Níl rochtain ar an bhfad gearr bóthair sin ach ag busanna, ag tacsaithe, ag rothaithe agus ag feithiclí éigeandála le linn uaireanta oibre an Gheata Bus. Éascóidh sé tosaíochtaí bus trí thréthracht ginearálta a bhaint le feadh an bhóthair ar fad, áit a bhfuil an geata bus lonnaithe, agus dá réir sin laghdaítear trácht ar an gcuid ábhartha den bhóthar agus cumasaítear gluaiseacht bhus níos iontaofa.

Úsáidfeadh comharthaí chun an trácht ginearálta a threorú ar mhalairt slí amach ar bhóithre eile sula mbaineann siad an geata bus amach.

6. Cead Bealaigh Faoi Rialú Soilse Trácht:

Baineann Cead Bealaigh Faoi Rialú Soilse Tráchtas úsáid as soilse tráchtas chun tosaíocht a thabhairt do bhusanna thar trácht eile ar lánáí singil de stráicí bóthair, ach níl sé éifeachtach ach le haghaidh achair ghearra. Is iondúil go gcuirtear an socrú seo i bhfeidhm ar stráice bóthair nach féidir lán bus a bheith ann mar gheall ar bhacainní bóthair. Sampla féideartha den chineál sin is ea cásanna ina bhfuil caolais

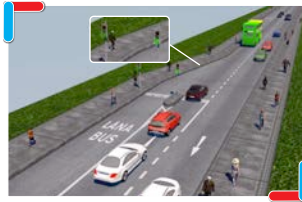
1. Gluaiseann an trácht ar aghaidh mar is gnáth.

2. Agus an bus ag druidim leis, athraíonn an comhartha soilse d'fhonn stop a chur leis an trácht ginearálta.

3. Tabharfar tús áite don bhus le dul ar aghaidh.

4. A luaithe a fhágann an bus an t-acomhal, is féidir leis an trácht ginearálta dul ar aghaidh.

ag bóthar mar a n-éiríonn sé níos cúinge mar gheall ar fhoirgnimh nó struchtúir ann nach bhfuil cead iad a leagan chun an bóthar a leathnú a dhóthain le haghaidh spás do lán bus.

Oibríonn sé faoi rialú soilse tráchtas (ag acomhail de ghnáth) mar a gcaitheann an lán bus agus an lán gnáth-thráchtas teacht le chéile agus an bóthar a chomhroinnt ar feadh achar gearr go dtí go mbeidh lán bus ann arís níos faide siar an bóthar. Stopfar an gnáth-thrácht ag na soilse tráchtas chun cead a thabhairt don bhus dul ar aghaidh ar an stráice cúng ar dtús. Ansin, nuair a bheidh an bus imithe ar aghaidh, ceadófar don gnáth-thrácht dul ar aghaidh ag na soilse tráchtas.

7. Trasrian Túcánach:

Is é is Trasrian Túcánach ann ná trasrian bóthair a dearadh chun cur le cumas coisithe agus rothaithe araon dul trasna an bhóthair trí úsáid a bhaint as soilse tráchtas a dearadh go speisialta chuige sin.

8. Socrú Sráide Ciúine:

Nuair nach bhfuil bóithre STC leathan a ndóthain in áiteanna chun freastal ar rothaithe gan tionchar suntasach a bheith acu ar thosaíocht do bhusanna, déantar iniúchadh ar bhealaí malartacha rothaíochta le haghaidh achair gearra sula mbuaileann siad leis an mbealach bus STC arís. Is féidir go n-áireofar le roghanna as líne den sórt sin rothaithe a threorú feadh

sráideanna nach bhfuil ach beagáinín tráchtas ghinearálta orthu, seachas na húsáideoirí cairr a chónaíonn ar na sráideanna sin.

Tugtar Sráideanna Ciúine orthu mar gheall ar an méid íseal de ghnáth-thrácht a bhíonn orthu agus meastar iad a bheith oiriúnach do rothaithe agus don gnáth-thrácht araon, gan aon ghá le raonta rothar scartha ná le lánáí péinteáilte rothar a thógáil. Is éard a bheadh i gceist leis an Socrú Sráide Ciúine ná comharthaí comhairleacha cuí d'úsáideoirí bóithre ginearálta agus do rothaithe araon.

9. Ríocht Uirbeach:

Tagraíonn Ríocht Uirbeach do na spásanna laethúla sráide a mbaineann daoine úsáid astu agus iad á dtrasnú, ag siopadóireacht, ar ócáidí sóisialta, nó ag spraoi, agus le haghaidh gníomhaíochtaí amhail siúl, aclaíocht, nó taisteal chun na hoibre/nó ón obair. Cuimsíonn an Ríocht Uirbeach gach sráid, cearnóg acomhal, agus bóthar eile lena mbaineann ceart bealaigh, is cuma más úsáid chónaithe, tráchtála nó chathartha a mbaintear astu. Nuair a dhéantar é a dheardh agus a leagan amach go cúramach i suíomh pobail, cuireann sé go mór le saol laethúil na n-áitritheoirí agus na ndaoine a bhíonn ag taisteal thar bráid. Baineann sé le codanna den timpeallacht thógtha atá amuigh faoin aer de ghnáth, áit a mbíonn rochtain saor in aisce ag an bpobal. Bheadh suíocháin, crainn, plandú, agus gnéithe eile i gceist leis a chuirfeadh go mór le heispéireas na ndaoine ar fad.

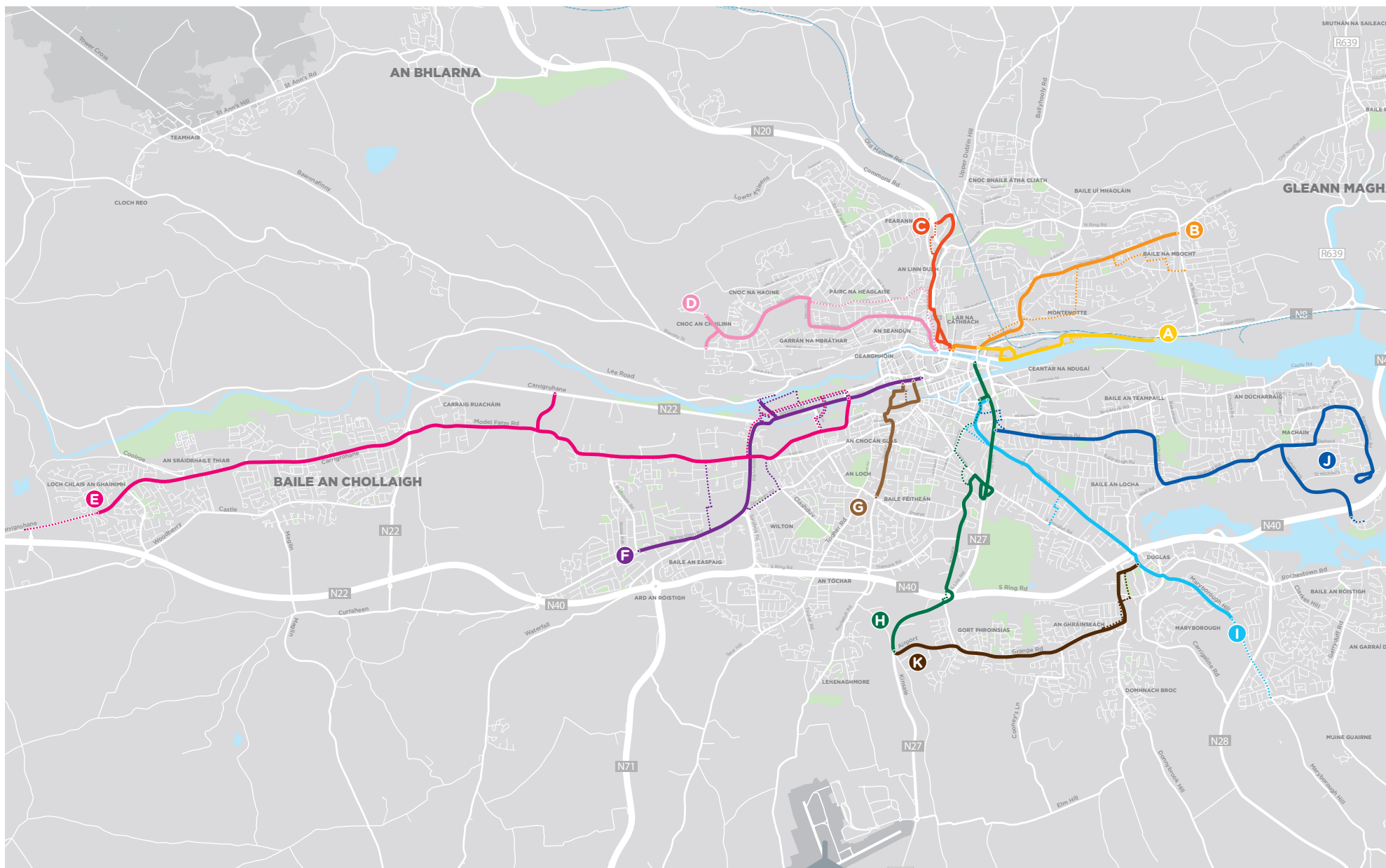

1.8 11 Conairí Iompair Inbhuanaithe

- A** Dún Citil go dtí an Chathair
- B** Baile na mBocht go dtí an Chathair
- C** An Linn Dubh go dtí an Chathair
- D** Cnoc an Chuilinn go dtí an Chathair
- E** Baile an Chollaigh go dtí an Chathair
- F** Baile an Easpaig go dtí an Chathair
- G** An Tóchar go dtí an Chathair
- H** Bóthar an Aerfoirt go dtí an Chathair
- I** Cnoc Maryborough go dtí an Chathair
- J** Machain go dtí an Chathair
- K** Bóthar Chionn tSáile go Dúglas

———— Conair Iompair Inbhuanaithe

..... Saoráidí Malartacha Rothaíochta

2. Cad atá ag tarlú le roinnt míonna anuas?

Leanadh ar aghaidh le hobair dheartha shuntasach ón mbabhta deireanach comhairliúcháin. Airítear leis an obair seo na nithe seo leanas:

2.1 Dearadh Teicniúil

Tá dul chun cinn déanta ar dhearaí agus rinneadh mionchoigeartú breise ar ghnéithe de gach conair amhail aomhail, ailíniú, stadanna bus, áiseanna rothaíochta agus siúil, agus gnéithe den ríocht uirbeach. Tá teagmháil á déanamh le páirtithe leasmhara ar bhonn leanúnach, lena n-áirítear teagmháil leis na sealbhóirí tí aonair sin a d'fhéadfadh a bheith thíos leis. Bhí agus tá aiseolas ó rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara chomh maith le suirbhéanna mionsonraithe breise mar bhonn eolais faoin dearadh a bhfuil forbairt á déanamh air fós.

2.2 Iarratas ar Thoiliú Reachtúil

Beidh an ÚNI ag ullmhú na nithe seo a leanas mar chuid den iarratas beartaithe ar Thoiliú Reachtúil do gach Conair Iompair Inbhuanaithe: Tuarascáil Scagthástála ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta, Tuarascáil Scagthástála ar Mheasúnacht Chuí (MC), Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta (TMTT), agus nuair is gá, Ráiteas Tionchair Natura (RTN) de réir reachtaíocht, treoirlínte agus dea-chleachtas reatha na hÉireann agus na hEorpa. Tá na scagthástálacha agus na measúnuithe seo á ndéanamh ag speisialtóirí timpeallachta a ceapadh le déanaí chun oibriú ar an tionscadal thar ceann an ÚNI. Beidh na doiciméid ón Tuarascáil Measúnaithe Tionchair ar an gComhshaol agus ón MC mar chuid shuntasach den iarratas foirmiúil reachtúil chuig an mBord Pleanála agus beidh siad ar fáil nuair a chuirfear faoi bhráid an Bhoird iad, mar chuid den chomhairliúchán poiblí reachtúil.

2.3 Suirbhéanna Tráchtá

Rinneadh sraith chuimsitheach de shuirbhéanna tráchtá ar fud na Cathrach, chun eolas cothrom le dáta faoi líon feithiclí agus eolas eile faoi úsáideoirí bóithre a chur ar fáil. Bainfear úsáid as an eolas seo, in éineacht le foinsí eolais éagsúla eile, chun mionchoigeartú agus calabhrú a dhéanamh ar an ionsamhlú ar ríomhaire den tsamhail iompair a forbraíodh do Mhórcheantar Chorcaí.

Bainfidh an fhoireann deartha úsáid as eolas tuartha ón tsamhail iompair chun gnéithe éagsúla de na conairí a fhorbairt agus chun measúnú a dhéanamh ar na tionchair a ndéanfar tuairisciú orthu i ndoiciméid TMTT.

Ullmhófar sraith iomlán de shamhlacha iompair chun tacú leis an TMTT do gach Conair Iompair Inbhuanaithe (mar a thuairiscítear thuas), ach ar dtús rinneadh réamhshamhaltú tráchtá chun léargas ardleibhéil a fháil ar na hiarmhairtí tráchtá a d'fhéadfadh a bheith mar thoradh ar na Conairí Iompair Inbhuanaithe atá beartaithe. Tugann an tsamhail seo léiriú ar scála na n-athruithe ar an sruth tráchtá feadh sráideanna ar fud na cathrach. Déantar cur síos ar fhorbairt agus ar aschuir na samhla seo sa Réamhthuarascáil um Shamhaltú Iompair

a foilsíodh mar chuid den tríú babhta seo de chomhairliúchán poiblí. Is féidir breathnú ar an Réamhthuarascáil um Shamhaltú ar shuíomh gréasáin BusConnects – www.busconnects.ie agus is féidir í a íoslódáil ón suíomh sin.

2.4 Ríocht Uirbeach

Maidir leis an obair deartha theicniúil a bhain le hailíniú bóithre sna limistéir uirbeacha feadh na gconairí iompair inbhuanaithe, rinneadh dul chun cinn maidir leis an obair sin a thabhairt chun críche agus rinneadh dul chun cinn freisin maidir le mionchoigeartú a dhéanamh ar na tograí deartha don Ríocht Uirbeach. Tá na dearáí seo á bhforbairt i gcomhairle leis an údarás áitiúil chun a chinntiú go bhfuil siad ag teacht le scéimeanna agus tionscnaimh atá ann cheana féin.

Tá deiseanna feabhsúcháin don Ríocht Uirbeach scaipthe amach feadh na gconairí agus braitheann siad ar an suíomh ar leith agus an comhthéacs áitiúil. Agus spásanna uirbeacha á ndearadh againn, úsáidimid ábhair chuí agus troscán uirbeach cuí chun a chinntiú go gcloítear le caighdeáin úsáide, mharthanachta agus chothabhála agus go bhfuil siad inbhuanaithe freisin.

2.5 Amlíne

2022

RANNPHÁIRTÍOCHT

Plé a rinneadh ar an mBealach Tosaíochta atá ag Teacht Chun Cinn R2/R3

Plé a rinneadh ar Thograí maidir leis an mBealach Tosaíochta atá ag Teacht Chun Cinn.

2023

Tuilleadh Plé ar an mBealach Tosaíochta

Dréacht-Bhealach Tosaíochta a Ullmhú in R1/R2. Tar éis an t-aiseolas arna fháil a chur san áireamh, foilseofar Bealaí Roghnaithe le haghaidh na gConairí Iompair Inbhuanaithe - tréimhse 2 mhí de chomhairliúchán poiblí.

- Babhta eile comhairliúchán maidir le Bealach Tosaíochta R4

2023-2025

PRÓISEAS REACTÚIL

Iarratas Reactúil a Ullmhú

- Dearadh Innealtóireachta a Fheabhsú
- Tuarascáil ar Mheasúnacht Tionchair Timpeallachta a Ullmhú
- Ceanglais réadmhaoine a shainiú agus Ordú Ceannaigh Éigeantaigh a ullmhú

2024-2026

2026-2030

CEANNACH & TÓGÁIL

Iarratais chuig an mBord Pleanála

- Iarratais a chur faoi bhráid an Bhoird Pleanála ar an Scéim Bheartaithe a cheadú agus ar an Ordú Ceannaigh Éigeantaigh gaolmhar a dheimhniú
- Comhairliúchán Reachtúil de réir na gceanglas reachtach
- Pléití an Bhoird Pleanála, lena n-áirítear Éisteacht ó Bhéal nuair is gá
- Féadfaidh an Bord Pleanála:
 1. An Scéim Bheartaithe a cheadú fara nó d'éagmais modhnuithe agus faoi réir cibé coinníollacha timpeallachta is cú leis, nó diúltú don Scéim Bheartaithe a cheadú; agus
 2. an tOrdú Ceannaigh Éigeantaigh nó aon chuid de a dheimhniú fara nó d'éagmais coinníollacha nó modhnuithe, nó an tOrdú Ceannaigh Éigeantaigh nó aon chuid de a chur ar neamhní.

Cuirfear Tús le Tógáil ar Bhonn Céimnithe - Seans go mbeidh suas le 2 bhliain ag teastáil chun gach uasghrádú conaire a chur i gcrích

3. Conas is féidir páirt a ghlacadh sa chomhairliúchán poiblí

Tugtar sonraí sa bhróisiúr seo faoin Rogha Bealaigh Tosaíochta (RBT) atá beartaithe don Chonair Iompair Inbhuanaithe seo. Reáchtálfar an tríú babhta de chomhairliúchán poiblí neamhrechtúil maidir leis na moltaí seo, ansin déanfar mionchoigeartú ar an dearadh agus déanfar measúnacht tionchair comhshaoil, agus ina dhiaidh sin uile, déanfaidh an ÚNI iarratas reachtúil foirmiúil chuig an mBord Pleanála lena cheadú.

3.1 Ceisteanna ginearálta

Tá rannán ar leith a bhaineann le gné na Conaire Iompair Inbhuanaithe de chlár BusConnects Chorcaí ar fáil ar shuíomh gréasáin an tionscadail www.busconnects.ie. Tá gach bróisiúr a foilsíodh roimhe seo maidir le Bealach Tosaíochta atá ag Teacht Chun Cinn (BTCC) chomh maith leis na bróisiúir ón dara babhta de chomhairliúchán ar fáil ar an suíomh gréasáin.

Is féidir le húsáideoirí cuairt a thabhairt ar an suíomh chun tuilleadh eolais a fháil faoin tionscadal agus cóipeanna de na príomhdhoiciméid a íoslódáil.

Is féidir ceisteanna ginearálta a chur ar:

Líne Shaorghlao thiomnaithe
1800 303 653

nó trí ríomhphost a sheoladh chuig
corkstc@busconnects.ie

3.2 Conas is féidir ionchur a thabhairt

Táimid ag lorg aighneachtaí maidir leis na Roghanna Bealaigh Tosaíochta atá leagtha amach sa doiciméad seo. Tá an dáta deiridh le haghaidh aighneachtaí a chur isteach ar fáil ar an suíomh gréasáin.

Is féidir aighneachtaí i scríbhinn a chur isteach agus tuairimí a thabhairt faoi

Cliceáil ar an rannán “Comhairliúchán Poiblí” atá ar fáil ar an leathanach dár suíomh gréasáin a bhaineann le Conairí Iompair Inbhuanaithe:

<https://consult.nationaltransport.ie>

Post:

**Tionscadal na gConairí Iompair Inbhuanaithe
Oifig Chorcaí an ÚNI, Svuít 427, 1 Cé Uí Argáin
Waterfront Square, Corcaigh, T23 PPT8**

3.3 Cad a tharlóidh anois?

Nuair a bheidh an tríú babhta de chomhairliúchán poiblí thart, cuirfidh an ÚNI bailchríoch ar na Roghanna Bealaigh Tosaíochta do gach ceann den aon chonair déag. Déanfar níos mó forbartha ar dhearaí na scéime agus ullmhófar iarratais toilithe reachtaíochta don Bhord Pleanála, lena n-áirítear iompar agus measúnachtaí tionchair comhshaoil. Ar mhaithe le próiseas toilithe reachtaíochta, féadfar roinnt chonairí a chur isteach in aon iarratas amháin. Nuair a bheidh an obair fhorbartha déanta ullmhófar Tuarascáil Measúnachta Tionchair Comhshaoil do na scéimeanna le chéile mar aon le sonraí faoin talamh ar a bhfuil siad chun seilbh a fháil orthu. Cuirfear na hiarratais seo faoi bhráid an Bhoird Pleanála in 2024/2025 lena bhreithniú agus lena chinneadh. Beidh próiseas comhairliúcháin reachtúil foirmiúil mar chuid den phróiseas sin.

4. Cur Síos ar an mBealach Tosaíochta

4.1 Forléargas

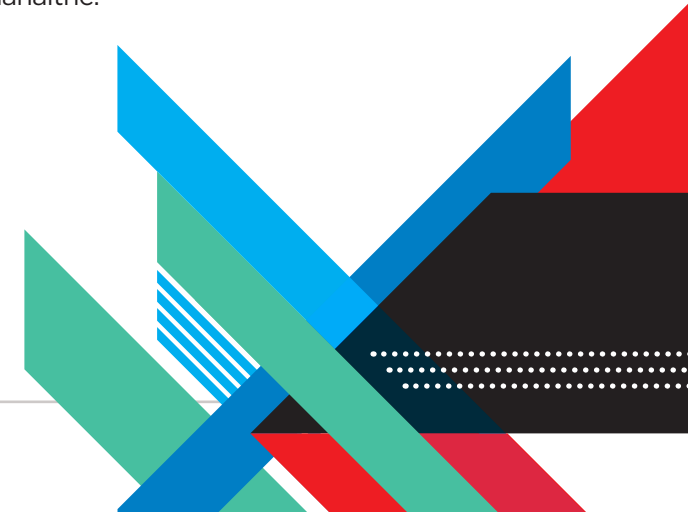
Tosaíonn Conair Iompar Inbhuanaithe (STC) ó Bhaile na mBocht go dtí an Chathair ag Tinker's Cross (crosbhealach an Chuarbhóthair Thuaidh (R635) agus Sheanbhóthar Eochaille. Téann an chonair ar aghaidh ar Sheanbhóthar Eochaille go Crois an Díolúnaigh. As seo téann an chonair ar aghaidh ar Bhóthar Bhéal Átha hÚlla (R614) go Crois Lúcaís agus ar aghaidh feadh Chnoc an tSamhraidh Thuaidh i dtreo lár na cathrach.

Tá srian fisiceach ar Sheanbhóthar Eochaille, Bóthar Bhéal Átha hÚlla agus Cnoc an tSamhraidh Thuaidh i roinnt ceantar. Tá sé beartaithe go soláthrófar tosaíocht bus feadh na conaire sin trí bhearta éagsúla amhail srianta ar chasadh, geataí bus agus comharthaí tráchta, mar a leanas.

- ▶ Geata bus isteach (stráicí gairide de bhóthar bus/rothair amháin) ar Sheanbhóthar Eochaille ag Tinker's Cross. Tá sé beartaithe go n-oibreoidh an geata bus sin le linn bhuaicuaireanta na maidine amháin.
- ▶ Geata bus amach ar Sheanbhóthar Eochaille ag Páirc Í. Tá sé beartaithe go n-oibreoidh an geata bus sin le linn buaicuaireanta an tráthnóna amháin.
- ▶ Srian ó dheas 'díreach ar aghaidh' don trácht ginearálta ar Bhóthar Bhéal Átha hÚlla ag Ascaill an Ghleanna. Tá sé beartaithe go n-oibreoidh an srian sin le linn buaicuaireanta na maidine amháin.
- ▶ Geata bus amach ar Bhóthar Bhéal Átha hÚlla ag Ascaill an Ghleanna. Tá sé beartaithe go n-oibreoidh an geata bus sin le linn buaicuaireanta an tráthnóna amháin.
- ▶ Tá cosc ar chasadh ar chlé ar Chnoc Gordon chun na bearta ar Bhóthar Bhéal Átha hÚlla ag Ascaill an Ghleanna thuas a chomhlánú.
- ▶ Tréscailteacht scagtha ar York Hill chun cosc a chur ar an tréthrácht, seachas coisithe agus rothair.

Glacann rothaithe bealach eile do bhusanna a thosaíonn ina ionad sin ag crosbhealach an Chuarbhóthair Thuaidh (R635) agus Ascaill Cholm Cille, ag dul ó thuaidh i dtreo Sheanbhóthar Eochaille trí ghréasán sráideanna ciúine ina roinneann úsáideoirí rothar an carrbhealach leis an trácht áitiúil. As seo, déantar na saoráidí do choisithe, rothaithe agus busanna a chumasc agus taistealaíonn siad siar feadh Sheanbhóthar Eochaille chomh fada le Plasóg Murmont. As seo tá bealach sráide ciúine beartaithe trí Lána Leycester agus Bóthar Ghleann Maghair Láir sula leanann rothaithe ar aghaidh go dtí an chathair trí Bhóthar Wellington, York Hill agus Cnoc an tSamhraidh Thuaidh.

Déanfar cur síos níos mionsonraithe ar gach stráice de STC B sna hailt seo a leanas agus leagtar amach na bearta atá beartaithe ar mhaithe le tosaíocht a thabhairt d'iompar inbhuanaithe.

4.2 Tinker's Cross go Crois an Díolúnaigh

Leis na geataí bus atá beartaithe agus bearta bainistíochta tráchta eile atá liostaithe i gcuid 4.1 laghdófar méideanna an tréthrachta ar Sheanbhóthar Eochaille, agus mar sin, beidh busanna ábalta bogadh go héasca idir Tinker's Cross agus Crois an Díolúnaigh.

Le linn uaireanta oibriúcháin na ngeataí bus beidh Seanbhóthar Eochaille ar oscailt an t-am ar fad do rochtain tráchta áitiúil, do bhusanna, do thacsaithe agus do rothaithe, agus éascófar tréthracht ar:

- An Cuarbhóthar Thuaidh go dtí an N20;
- An Cuarbhóthar Thuaidh go Bóthar Ghleann Maghair Íochtarach (N8), trí Silversprings.

Lasmuigh de na huaireanta sin beidh cead ag an trácht gluaiseacht go héasca feadh Sheanbhóthar Eochaille.

Moltar raon rothar dhá threo feadh Ascaill Cholm Cille idir an Cuarbhóthar Thuaidh agus Bóthar

Ghleann Maghair Láir. Áireofar leis sin saoráidí trasrianta rothaíochta nua ag acomhal Ascaill Cholm Cille agus an Cuarbhóthair Thuaidh chun nascadh go sábháilte le ceantar Luaitigh Bhig na cathrach (in aice le Stáisiún Garda Bhaile na mBocht). Nascfaidh gréasán sráideanna ciúine lena n-áirítear Bóthar Ghort an Tobair, Bóthar Chiarraí, Slí Ghartáin, Páirc Bhaile na mBocht agus Corrán Murmont úsáideoirí rothar le Seanbhóthar Eochaille.

Moltar raonta rothar tiomnaithe ar an dá thaobh den bhóthar feadh Sheanbhóthar Eochaille idir Páirc Í agus Plásóg Murmont. As seo beidh rothaithe ábalta úsáid a bhaint as Plásóg Murmont / Céide San Críostóir mar shráid chiúin, ina roinneann rothaithe an lána tráchta leis an trácht ginearálta atá measartha íseal ó thaobh méid de.

Tá na socruithe a mholtar mar gheall ar leithead srianta an bhóthair feadh stráicí de Sheanbhóthar Eochaille agus de Bhóthar Bhéal Átha hÚlla. Níl go leor spáis ar an mbóthar atá ann cheana chun lána bus, lána rothar agus lána tráchta ghinearálta sa dá threo a éascú.

Chun na feabhsuithe iompair inbhuanaithe sin a éascú, is gá líon teoranta spásanna páirceála ar an tsráid a thógáil in áiteanna. Tá sé beartaithe freisin go mbeadh tógáil talún ag teastáil sna suíomhanna seo a leanas:

- Tailte réadmhaoine príobháideacha idir Páirc Í agus Cúirt an Ridire.

Taispeántar fairsinge tháscach na tógála talún sin ar na líníochtaí a sholáthraítear in Aguisín an bhróisiúir seo.

Feabhsuithe atá beartaithe do Spásanna Uirbeacha agus don Timpeallacht do Choisithe/Rothaithe

Suíomh	Feabhsuithe Beartaithe
Seanbhóthar Eochaille	<p>Stadanna bus a fheabhsú agus áiteanna do thrasrianta túcánacha nua chun rochtain éasca ar stadanna bus agus bealaí feabhsaithe go ginearálta do choisithe a éascú.</p> <p>Le timpeallacht maolaithe tráchta cuirfear timpeallacht níos sábháilte agus níos tarraingtí ar fáil do choisithe agus do rothaithe.</p> <p>Trasrianta coisithe nua a chur ar fáil in aice le Coimpléasc Spóirt Pháirc na mBocht.</p> <p>D'fhéadfaí páirc bheag uirbeach a sholáthar in aice le Leabharlann Bhrainse Pháirc na mBocht le breithniú.</p>
Seanbhóthar Eochaille (ó Phlasóg Murmont)	<p>Lánaí rothar scartha leanúnacha ar an dá thaobh den bhóthar.</p> <p>Rotharbhealach sráide ciúine ón gCuarbhóthar Thuaidh go Seanbhóthar Eochaille.</p> <p>Saoráidí trasrianta rothaíochta nua ag acomhal Ascaill Cholm Cille agus an Chuarbhóthair Thuaidh chun nascadh go sábháilte le ceantar Luitigh Bhig na cathrach.</p> <p>Rialú comharthaíochta a chur le hacomhal Phlásóg Murmont chun gluaiseachtaí rothar a chosaint</p>
Crois an Díolúnaigh	<p>Oibreacha Ríochta Poiblí lena n-áirítear spásanna sráide feabhsaithe agus treisithe, cosáin níos leithne agus tírdhrechtú.</p>

4.3 Crois an Díolúnaigh go Crois Lúcaís

Leis na geataí bus atá beartaithe agus bearta bainistíochta tráchta eile atá liostaithe i gcuid 4.1 laghdófar méideanna an tréthrachta ar Bhóthar Bhéal Átha hÚlla, agus mar sin, beidh busanna ábalta bogadh go héasca feadh na sráide sin. Le linn na n-uaireanta a mbeidh na srianta tráchta ar Bhóthar Bhaile Átha hÚlla ag Ascaill an Ghleanna i bhfeidhm, beidh rochtain fós ag an trácht áitiúil chuig an gCuarbhóthar Thuaidh agus uaidh trí Ascaill an Ghleanna. Lasmuigh de na huairéanta sin beidh cead ag an trácht gluaiseacht go héasca feadh Bhóthar Bhéal Átha hÚlla agus Chnoc an tSamhraidh Thuaidh. Mar gheall ar an leithead srianta bóthair ar Bhóthar Bhéal Átha hÚlla atá ann faoi láthair, (idir Crois an Díolúnaigh agus Crois Lúcaís), éascófar rothaithe feadh Phlásóg Murmont, Chéide San Críostóir, Lána Leycester agus Bhóthar Ghleann Maghair Láir. Tá an bealach sin beartaithe mar shráid chiúin, ina roinneann rothaithe an lána tráchta leis an trácht ginearálta atá measartha íseal ó thaobh méid de.

Chun na feabhsuithe iompair inbhuanaithe sin a éascú, is gá líon teoranta spásanna páirceála ar an tsráid a thógáil in áiteanna chun trasrianta coisithe a éascú.

Tá sé beartaithe freisin go mbeadh tógáil talún ag teastáil sna suíomhanna seo a leanas:

- Tailte réadmhaoine príobháideacha ar Bhóthar Bhéal Átha hÚlla in aice le Crois an Díolúnaigh;

- Talamh réadmhaoine príobháideacha in aice le Crois an Díolúnaigh. Taispeántar fairsinge tháscach na tógála talún sin ar na líníochtaí a sholáthraítear in Aguisín an bhróisiúir seo.

Feabhsuithe atá beartaithe do Spásanna Uirbeacha agus don Timpeallacht do Choisithe/Rothaithe

Suíomh	Feabhsuithe Beartaithe
Plásóg Murmont / Céide San Críostóir / Lána Leycester / Bóthar Ghleann Maghair Láir /	Le sráid chiúin cuirfear timpeallacht níos sábháilte agus níos tarraingtí ar fáil do choisithe agus do rothaithe.
Crois Lúcaís	Acomhal le comharthaí a dhéanamh de chun tosaíocht bus a sholáthar agus chun tús áite a thabhairt do dheardh atá oiriúnach do choisithe agus do rothaithe. Trasrianta comharthaíochta do choisithe a chur ar fáil ar gach cuid den acomhal, agus iad in ionad na dtrasrianta coisithe atá ar Bhóthar Bhéal Átha hÚlla agus Bóthar Ghleann Maghair Láir. Slioslána le haghaidh casadh ar chlé ó Bóthar Ghleann Maghair Láir go Cnoc an tSamhraidh Thuaidh a bhaint chun trasnú éasca do choisithe a éascú. Oibreacha Ríochta Poiblí lena n-áirítear spásanna sráide feabhsaithe agus treisithe agus tírdhrechtú.
Bóthar Bhéal Átha hÚlla	Trasrian coisithe nua amháin a mbeidh soilse tráchta air chun rochtain éasca ar stadanna bus agus bealaí feabhsaithe go ginearálta do choisithe a éascú.

4.4 Crois Lúcaís go dtí an Chathair

Leis na geataí bus atá beartaithe agus bearta bainistíochta tráchta eile atá liostaithe i gcuid 4.1 laghdófar méideanna an tréthrachta ar Chnoc an tSamhraidh Thuaidh, agus mar sin, beidh busanna ábalta bogadh go héasca idir feadh na sráide sin. Le linn na n-uaireanta a mbeidh na srianta tráchta ar Bhóthar Bhaile Átha hÚlla ag Ascaill an Ghleanna i bhfeidhm, beidh rochtain fós ag an trácht áitiúil chuig an gCuarbhóthar Thuaidh agus uaidh trí Ascaill an Ghleanna. Lasmuigh de na huaireanta sin beidh cead ag an trácht gluaiseacht go héasca feadh Bhóthar Bhéal Átha hÚlla agus Chnoc an tSamhraidh Thuaidh.

Tá sé beartaithe socrú sráide ciúine a chur i bhfeidhm ar feadh Bhóthar Wellington ó Chrois Lúcaís go York Hill, agus tréscailteacht scagtha a chur i bhfeidhm ar York Hill, rud a sholáthróidh timpeallacht níos sábháilte agus níos tarraingtí do choisithe agus do rothaithe. Moltar stráice gairid de raon rothar dhá threo feadh Chnoc an tSamhraidh Thuaidh ó York Hill go Sráid Mhic Curtáin chun rothaithe a nascadh leis na saoráidí rothaíochta i lár na cathrach.

Nascfar an STC leis na hoibreacha atá á

ndéanamh faoi láthair mar chuid de Scéim Feabhsúcháin ar Iompar Poiblí Shráid Mhic Curtáin.

Feabhsuithe atá beartaithe do Spásanna Uirbeacha agus don Timpeallacht do Choisithe/Rothaithe

Suíomh	Feabhsuithe Beartaithe
Ascaill Uí Mhathúna/Cnoc an tSamhraidh Thuaidh	Cosán a fheabhsú/a leathnú agus trasrian coisithe nua curtha ar fáil.
Bóthar Wellington	Le sráid chiúin cuirfear timpeallacht níos sábháilte agus níos tarraingtí ar fáil do choisithe agus do rothaithe. Dhá thrasrian nua chun tréscailteacht fheabhsaithe do choisithe a éascú.
Bóthar Wellington/An Cnoc Míleata	An t-acomhal a uasghrádú chun tús áite a thabhairt do dheardh atá oiriúnach do choisithe agus do rothaithe.
Bóthar Wellington/York Hill	An t-acomhal a uasghrádú chun tús áite a thabhairt do dheardh atá oiriúnach do choisithe agus do rothaithe. Cuireadh tréscailteacht scagtha chun feidhme ar York Hill chun cosc a chur ar an tréthracht, seachas coisithe agus rothair.
Cnoc an tSamhraidh Thuaidh	Dhá thrasrian coisithe nua a mbeidh soilse tráchta orthu chun go mbeidh rochtain éasca ar stadanna bus agus chun saol na gcoisithe i gcoitinne a fheabhsú.

4.5 Foilsíodh Príomhathruithe ón mBealach Roghnaithe i mí an Mhárta 2023

- Tógadh na raonta rothar molta ar Ascaill Cholm Cille agus cuireadh rotharbhealach ciúin ina n-áit ar na sráideanna in aice láimhe
- Cuireadh rialú comharthaíochta le hacomhal Phlásóg Murmont chun gluaiseachtaí rothar a chosaint
- Tógadh an cosc beartaithe ar chasadh ar dheis ar Bhóthar Ghleann Maghair Láir ag Crois Lúcaís

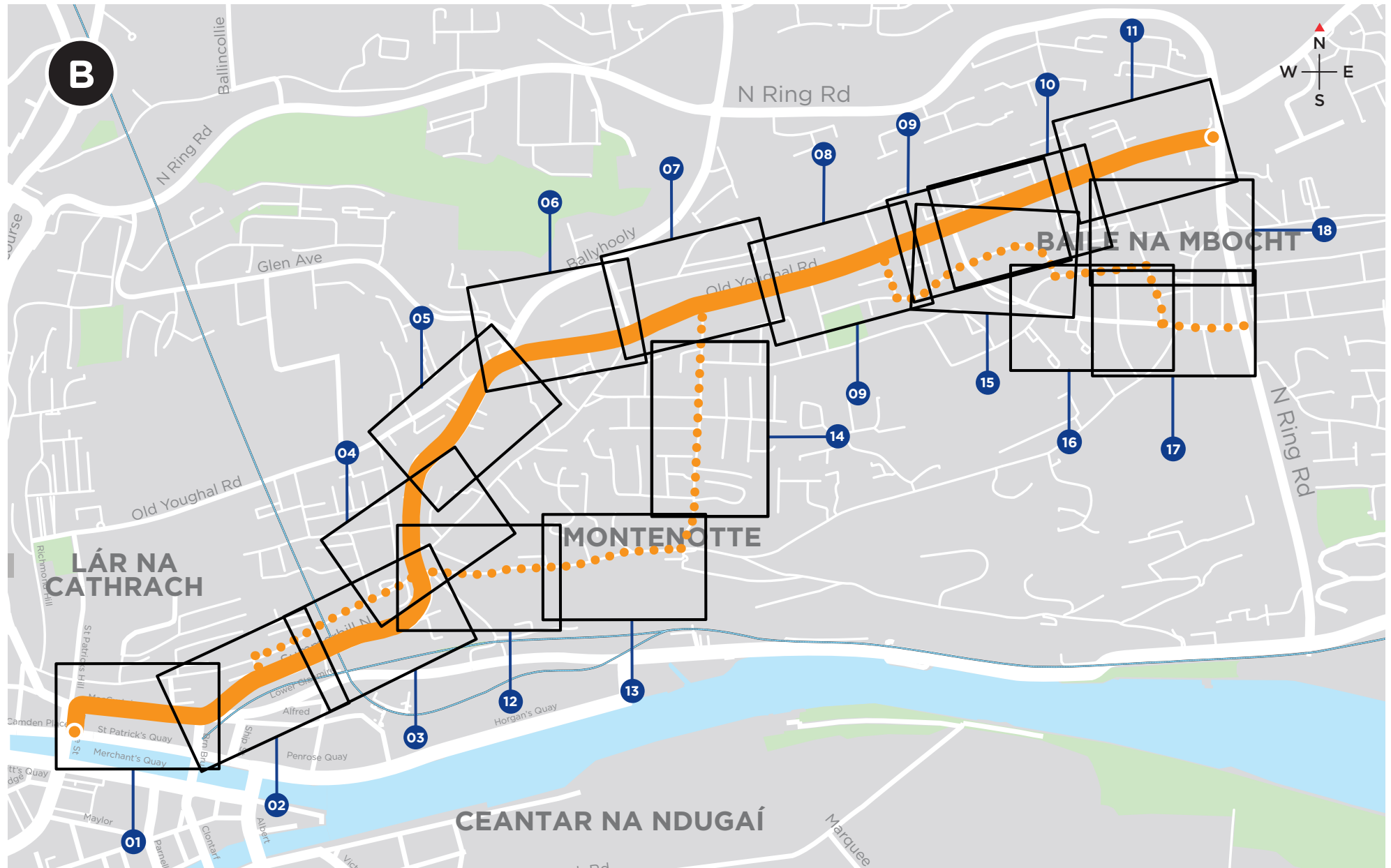
4.6 Príomhfhíricí

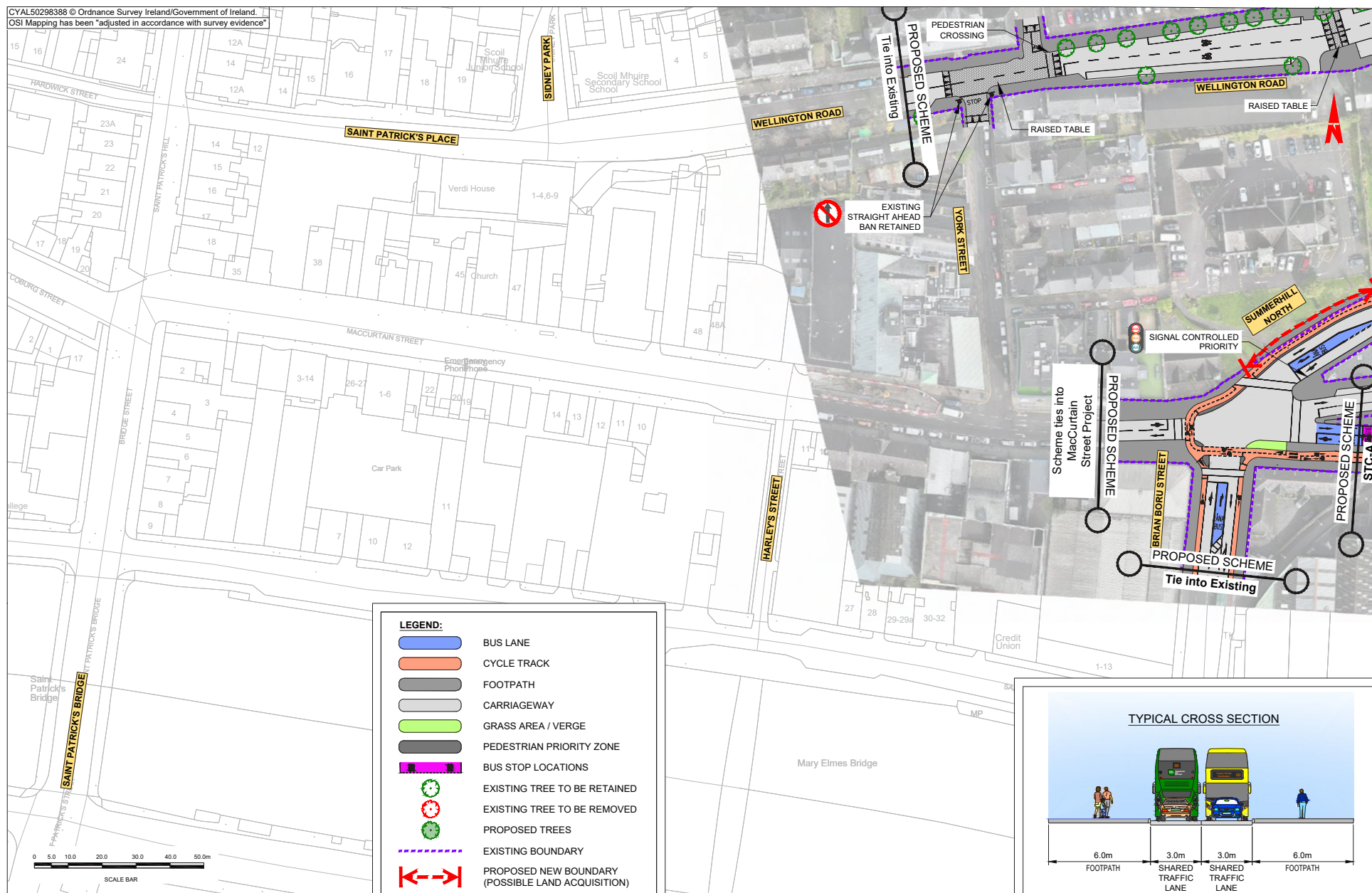
Neas-líon na réadmhaoine a bhféadfadh dul i gcion orthu:	7
Neas-líon na spásanna páirceála ar an tsráid a d'fhéadfaí a bhaint: 16	16
Neas-líon na gcrann cois bóthair a d'fhéadfaí a bhaint:	0
Neasachar bealaigh:	3.5km
Neasachar rotharbhealaigh: Isteach 3.5km (Rian Rothar Scartha 1.7km + 1.8 km Sráid chiúin) Amach 3.5km (Rian Rothar Scartha 1.7km + 1.8 km Sráid chiúin)	7.0km 3.5km 3.5km

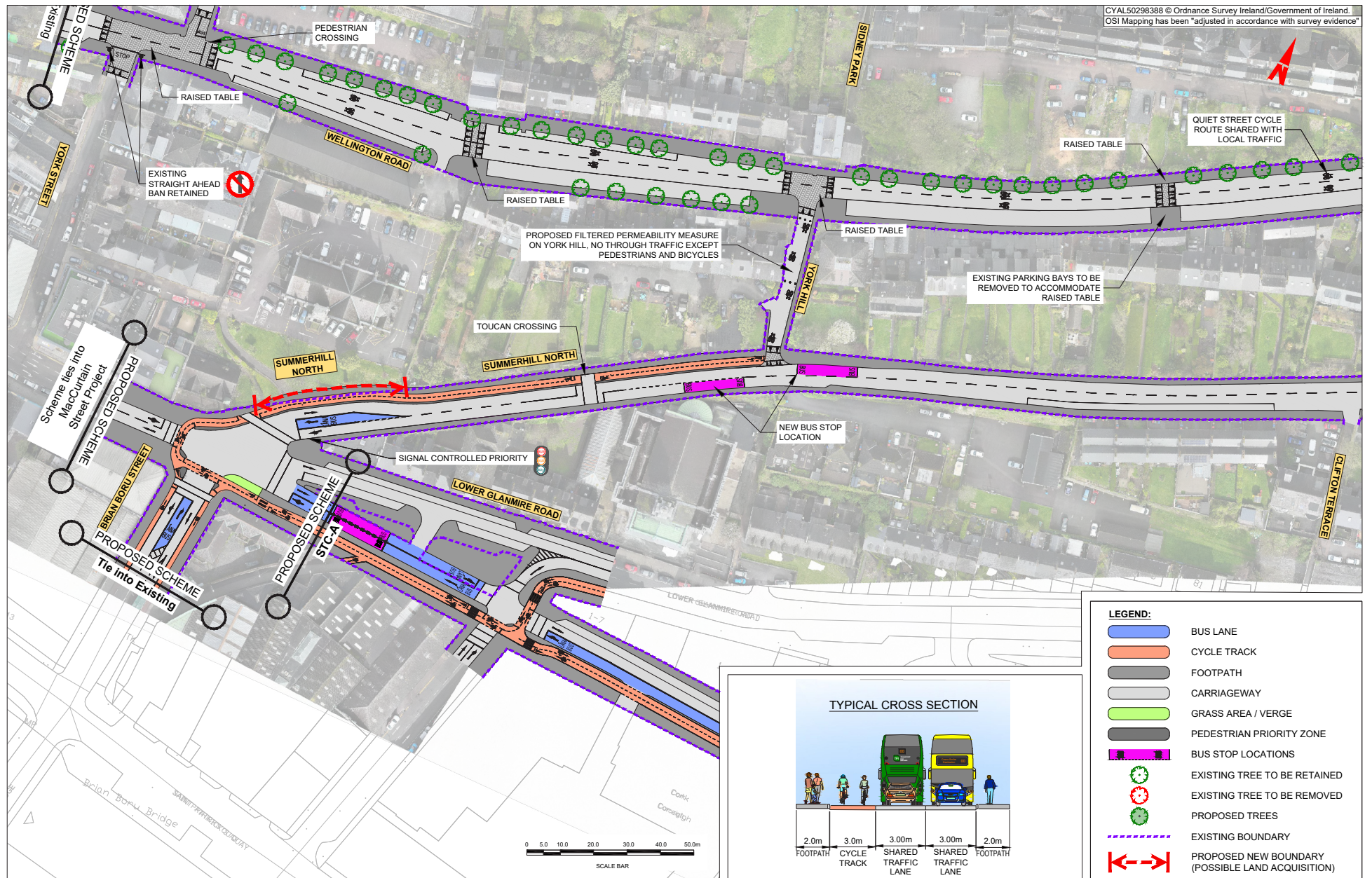
5. Aguisíní

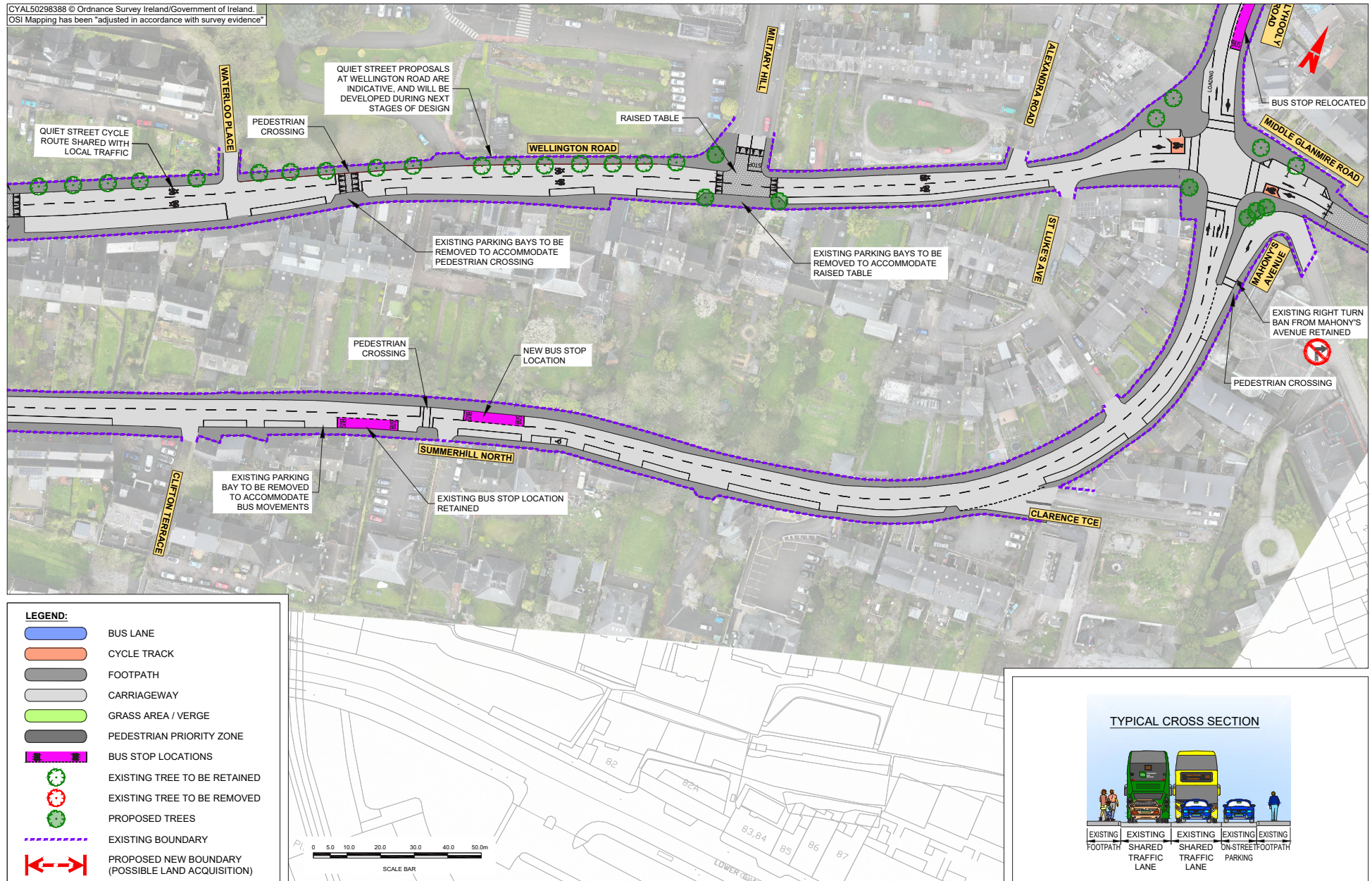
- 5.1 Léarscáileanna Innéacs
- 5.2 Léarscáileanna Bealaigh

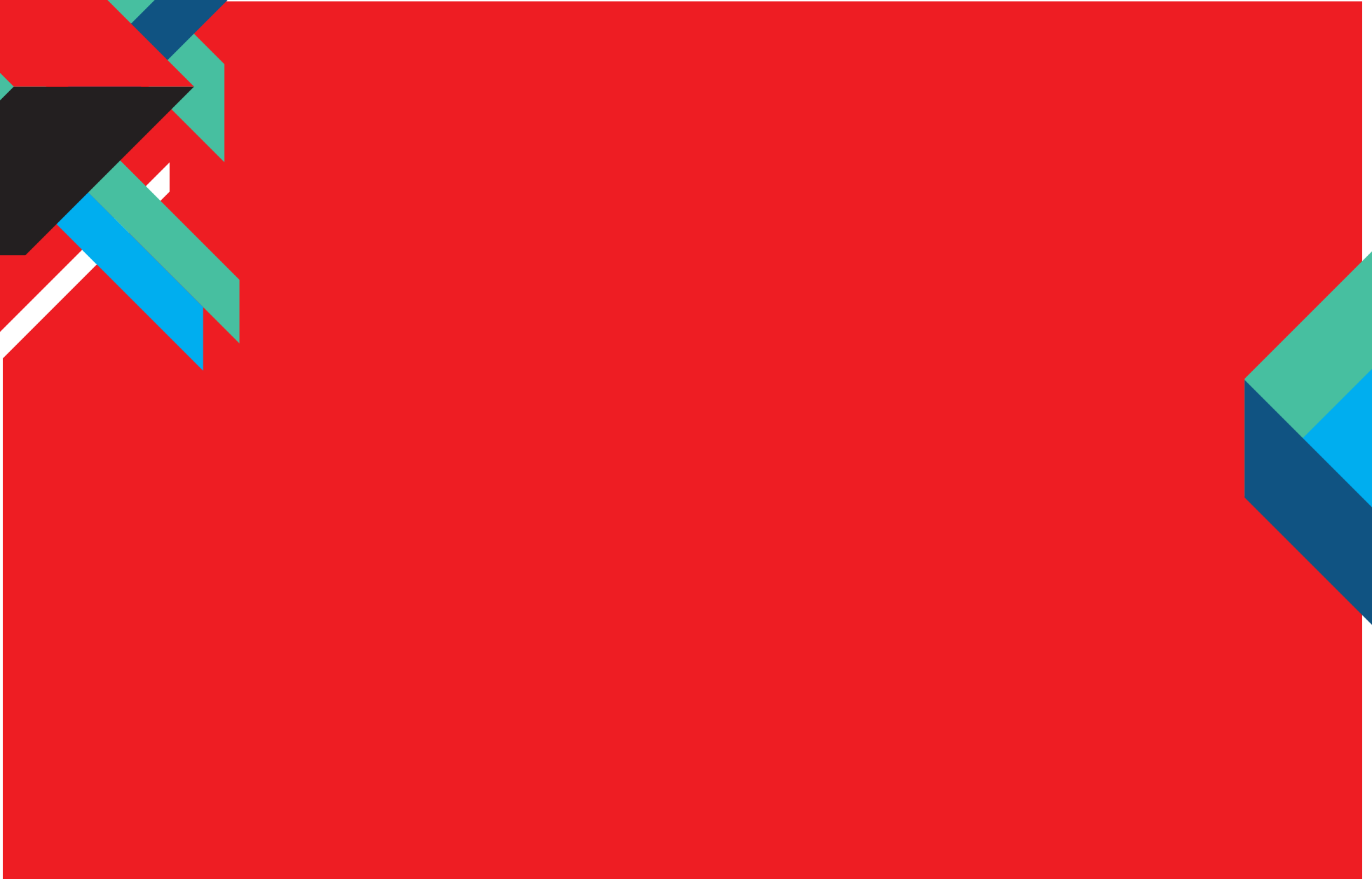

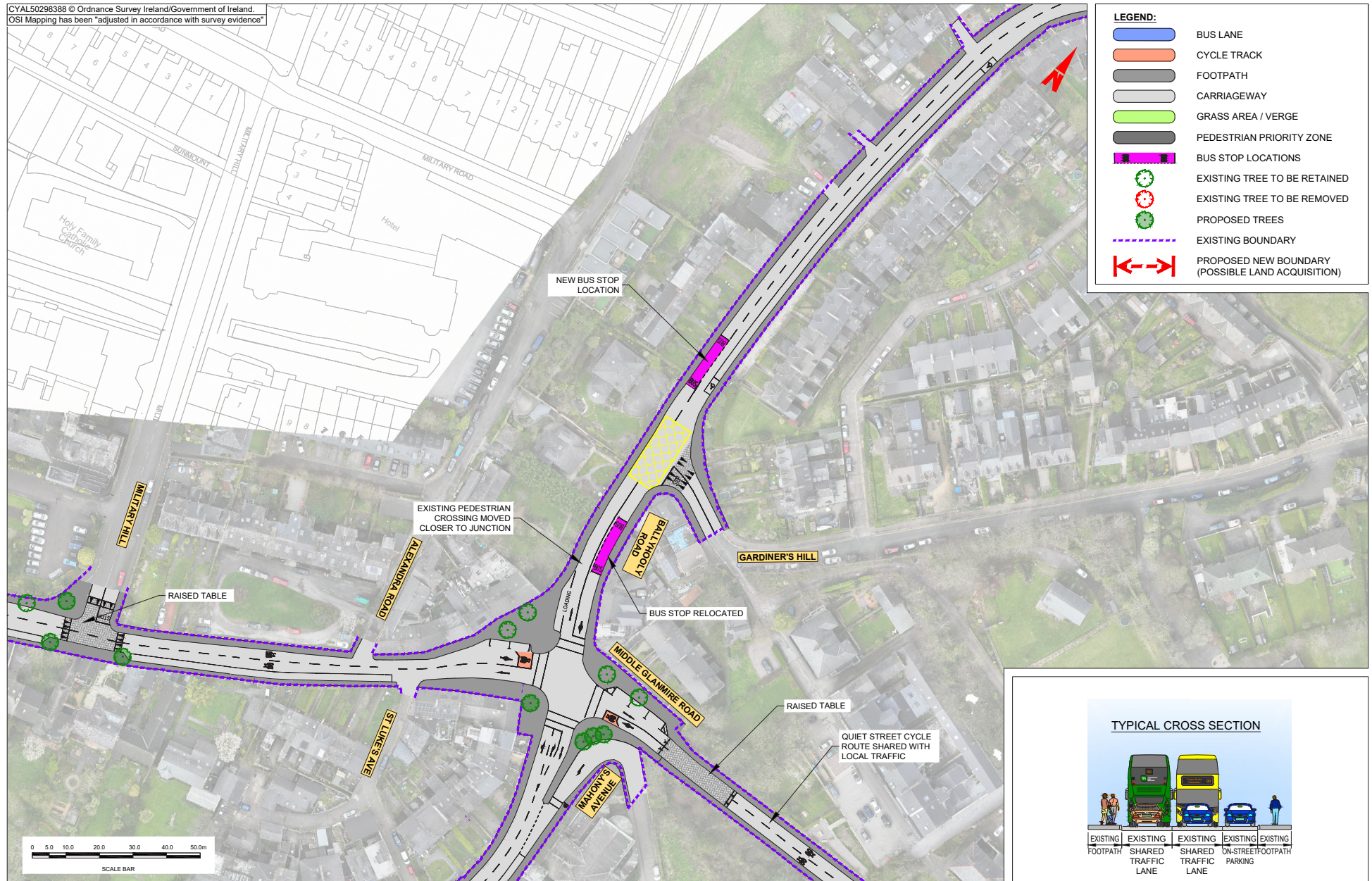

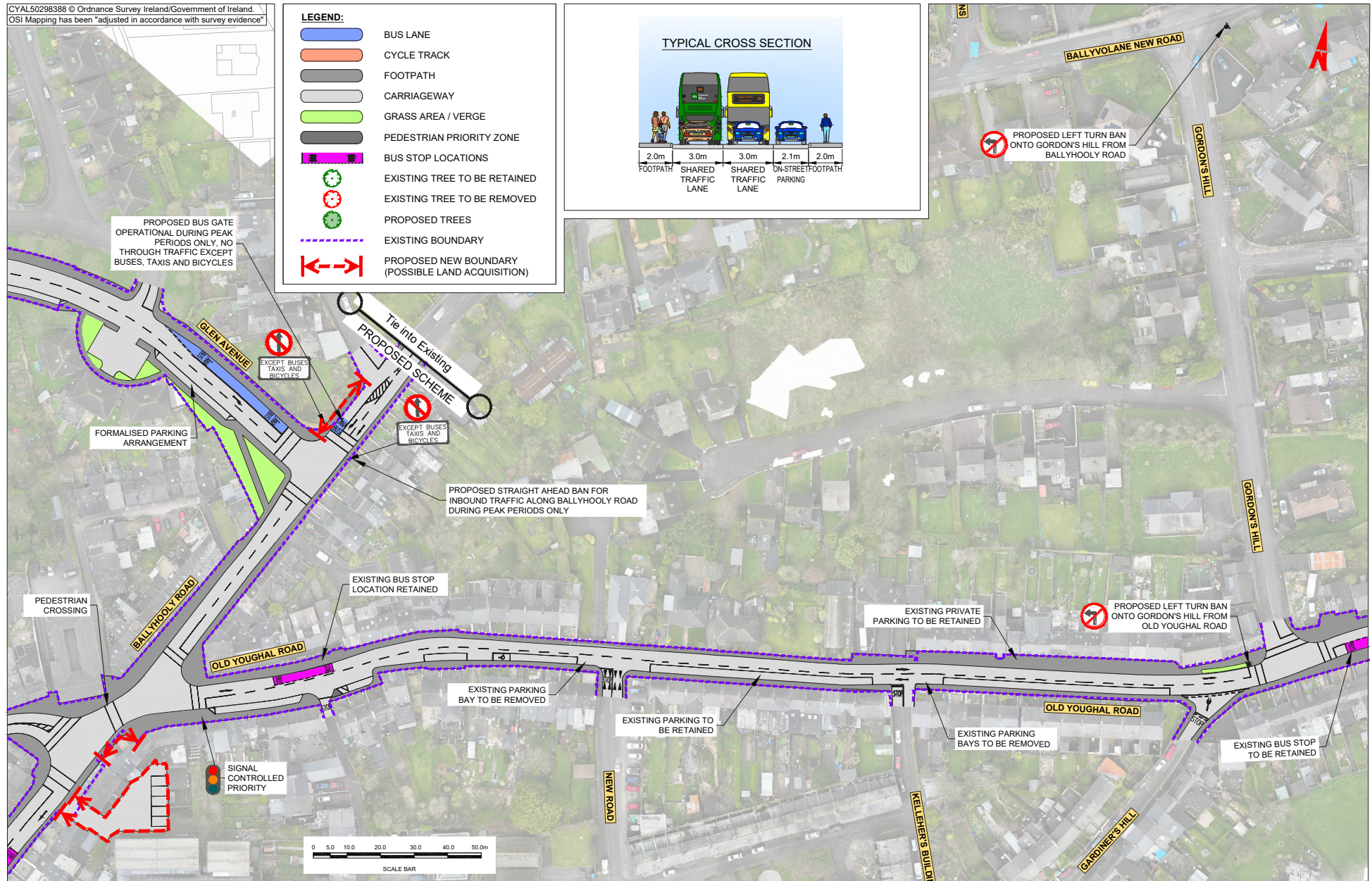

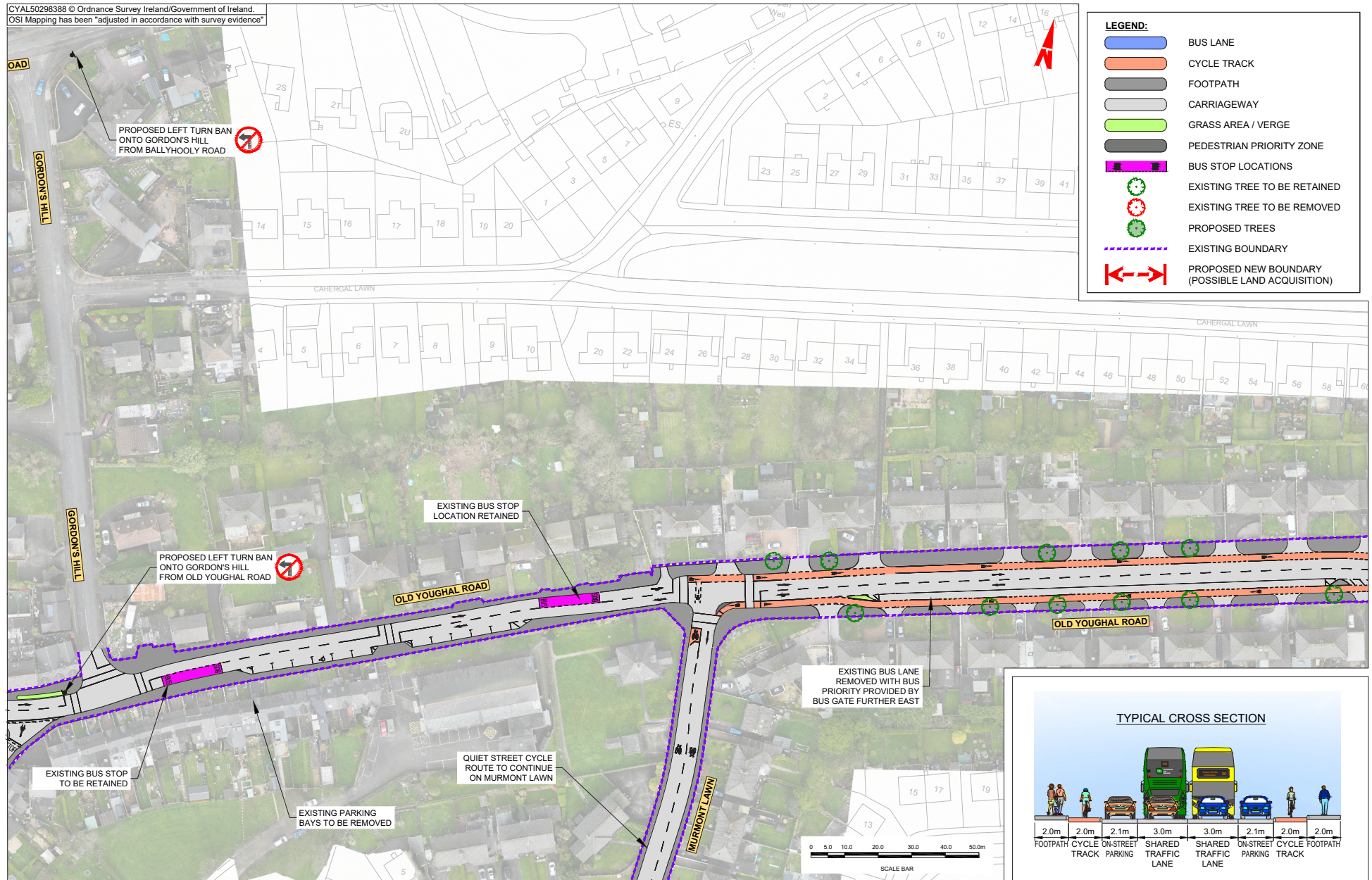

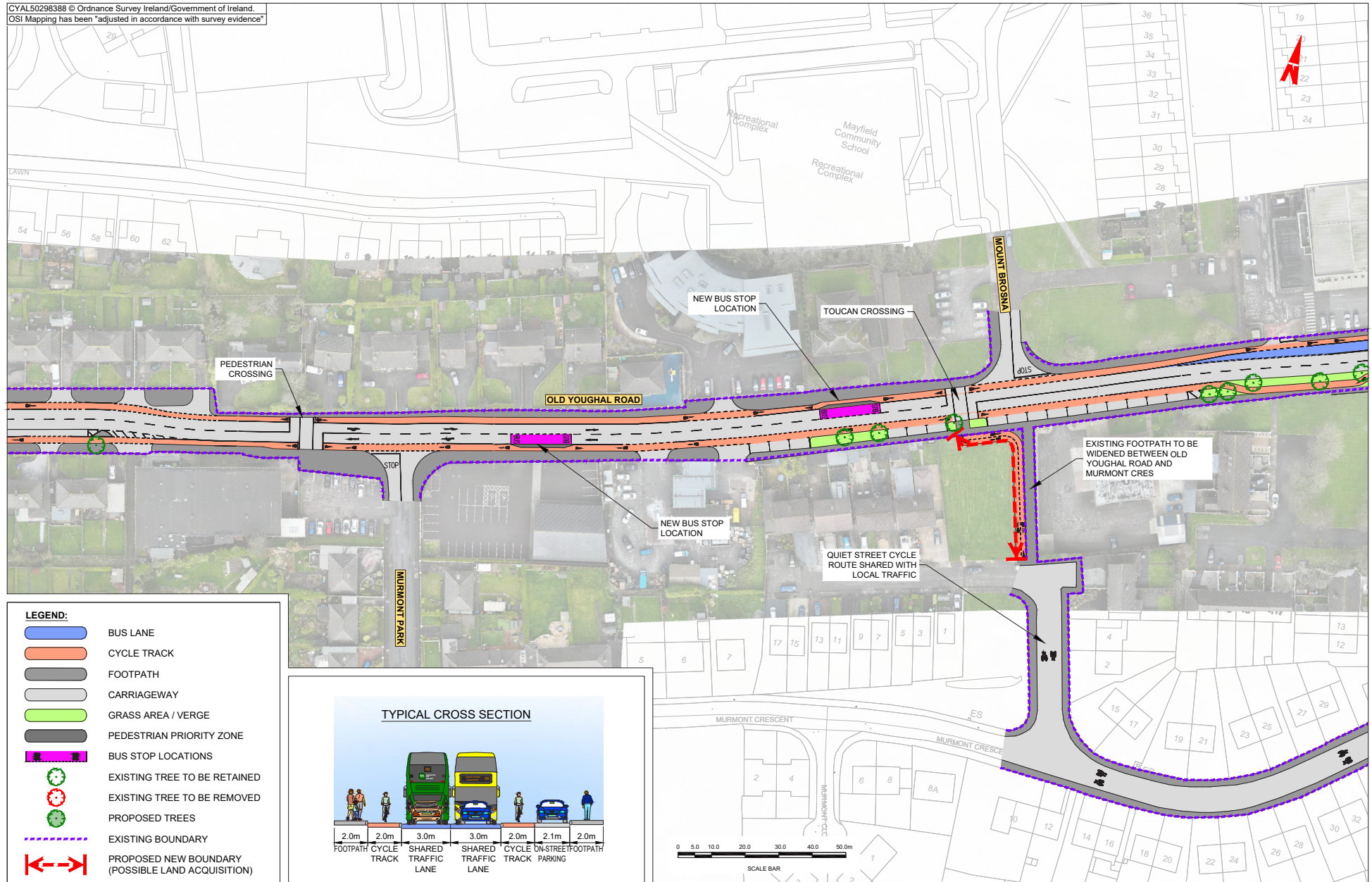

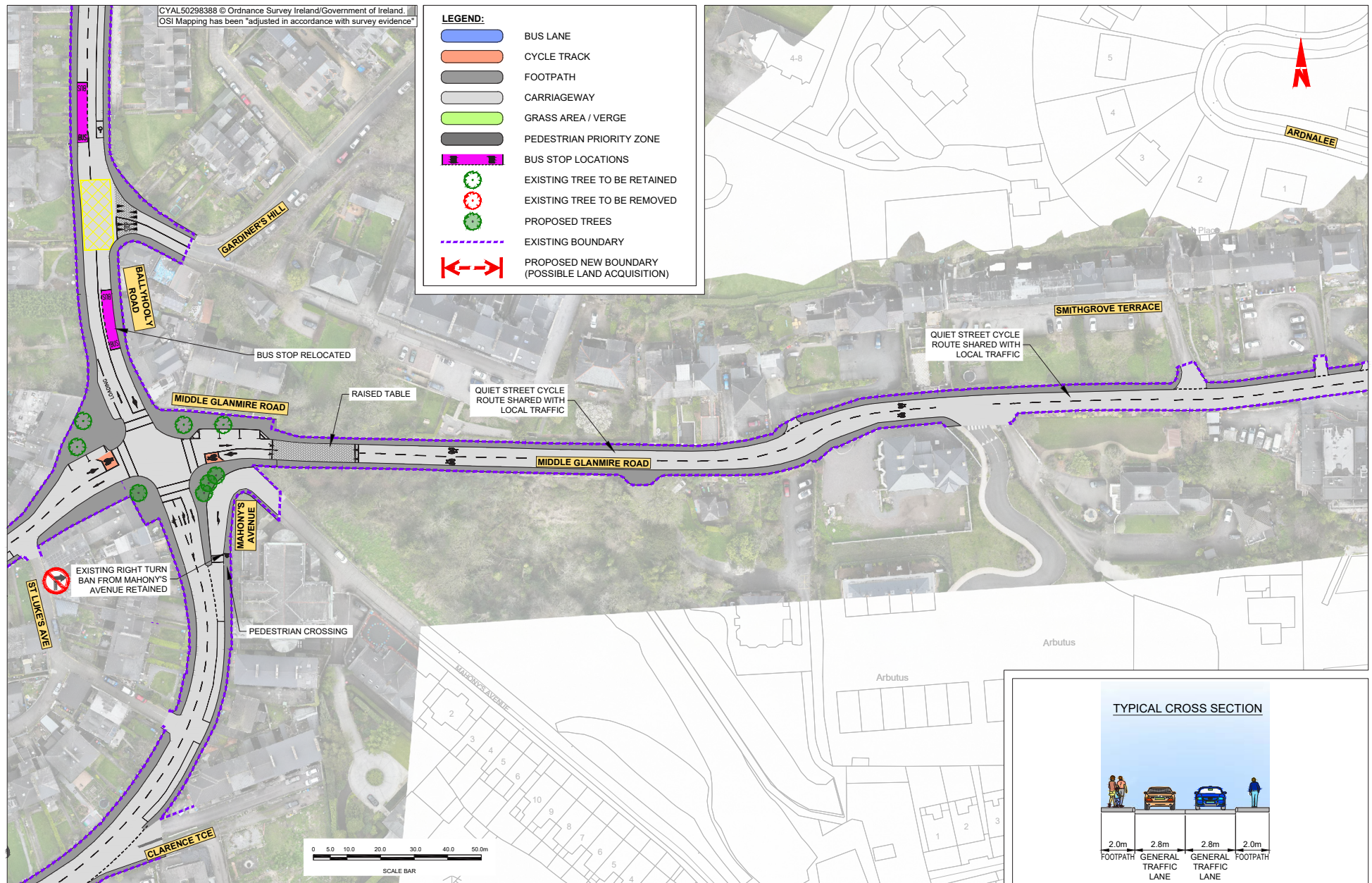

CYAL50298388 © Ordnance Survey Ireland/Government of Ireland.
OSI Mapping has been "adjusted in accordance with survey evidence"

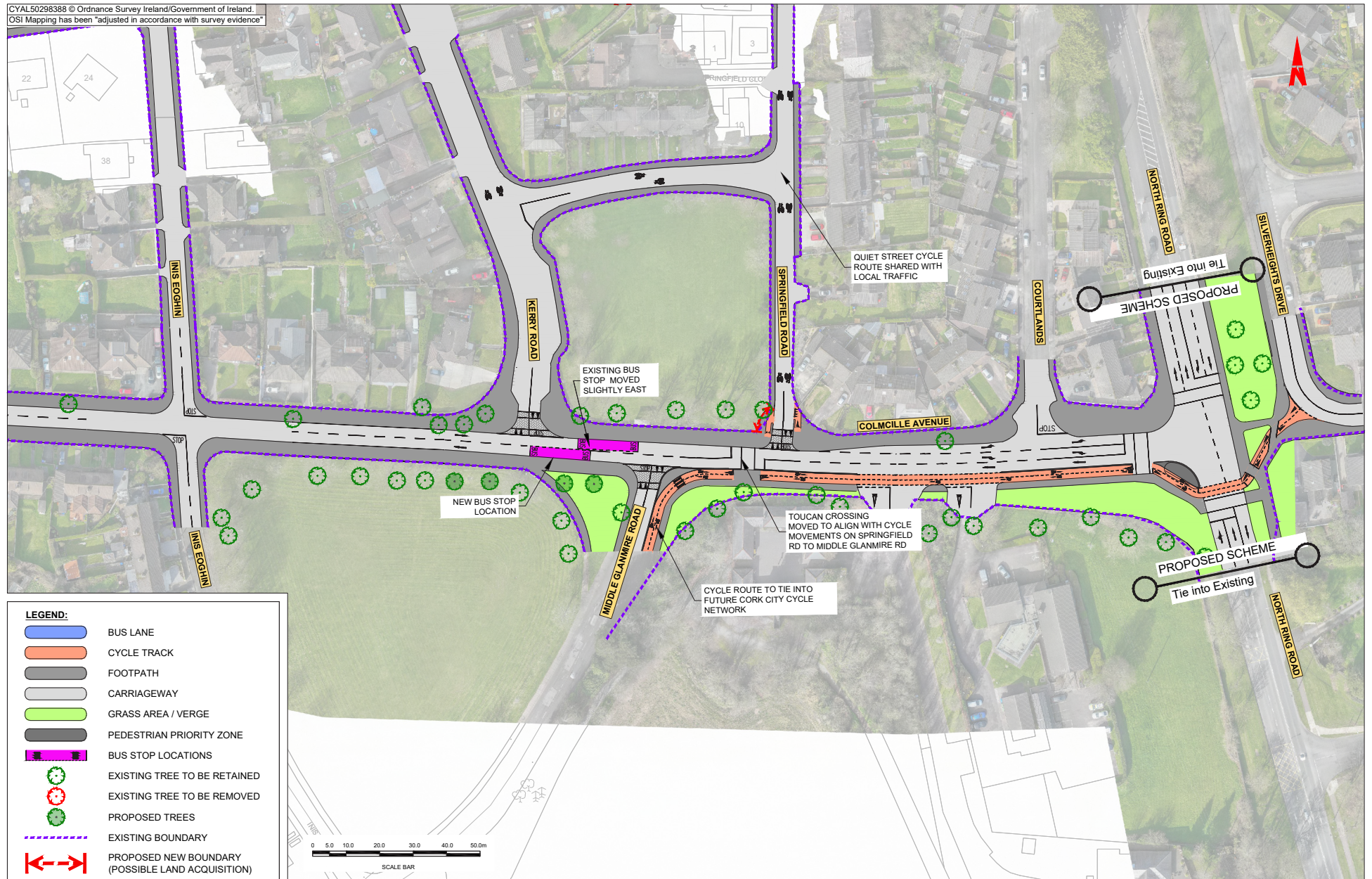

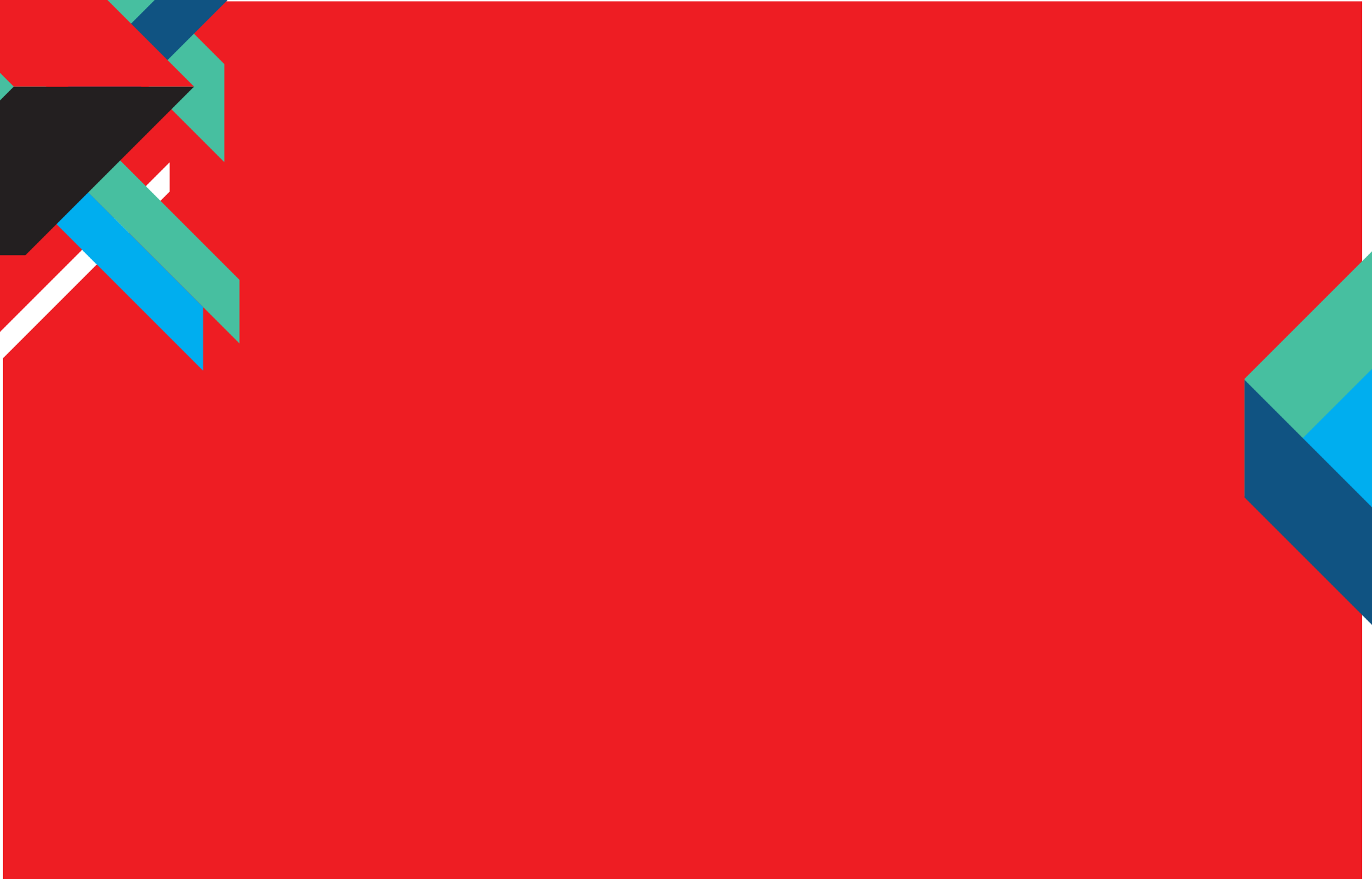

CYAL50298388 © Ordnance Survey Ireland/Government of Ireland.
OSI Mapping has been "adjusted in accordance with survey evidence"

Údarás Náisiúnta Iompair
National Transport Authority

Údarás Náisiúnta Iompair
Dún Scéine,
Lána Fhearchair,
Baile Átha Cliath,
D02 WT20

Oifig Chorcaí an ÚNI,
Svuít 427
1 Cé Uí Argáin, Cearnóg Éadan le hUisce,
Corcaigh
T23 PPT8

Rialtas
na hÉireann
Government
of Ireland

Tionscadal Éireat
Project Ireland
2040